

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระบวนการสอนเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผ่านการใช้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการค่านิยม กระบวนการย่อยข้อมูล และกระบวนการศึกษาค้นคว้า (นิรุฒ ถึงนาค และคณะ. 2540 : 28)

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมาเป็น ตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจทั้งยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิด และสติปัญญา การเขียนจึงเป็นทักษะการแสดงออกทางภาษาที่สำคัญในการสอบและการเรียนเกี่ยวกับทุกวิชาต้อง อาศัยการเขียนเพื่อบันทึกและแสดงความรู้ของตนออกมา การเขียนยังเป็นทักษะที่สลับซับซ้อนกว่า ทักษะอย่างอื่น จะเห็นได้ว่าเด็กที่สามารถเขียนได้จะต้องสามารถฟัง พูด และอ่านได้มาก่อนในตอน เริ่มแรกเด็กจะต้องหัดเขียนเส้นต่างๆก่อนจึงจะเขียนตัวอักษรได้ (ดวงเดือน เทศวานิช. 2527)

การฝึกเขียนเป็นการฝึกให้เด็กเริ่มใช้การขีดเขียน นับตั้งแต่ทำทางในการนั่ง การจับ ดินสอ ให้เขียนลากเส้น โดยอิสระตามที่เด็กต้องการและเขียนเส้นในลักษณะต่างๆ ตามแนวหรือ ทิศทางที่กำหนด ซึ่งอาจพัฒนาเป็นเกมเล่นก็ได้ฝึกเขียนเส้นโดยอิสระฝึกเขียนตามที่กำหนด เพื่อความคล่องมือเพื่อเตรียมเขียนตัวอักษร (บันลือ พฤกษ์วัน. 2533 : 10)

การเขียน เป็นเครื่องมือสื่อความหมาย การถ่ายทอดความคิด ซึ่งการเรียนการสอน ทุกวิชาต้องอาศัยการเขียนเป็นสื่อในการแสวงหา และถ่ายทอดความรู้ นักเรียนที่ไม่มีความสามารถ ทางการเขียนจะไม่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนที่ดีได้ ปัญหาที่พบจากนักเรียนเริ่มเรียนเขียนมักมี สาเหตุมาจากความบกพร่องของการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและสายตาทำให้นักเรียน คัดลอกตัวอักษรและตัวเลขไม่ถูก ความบกพร่องของการจำสิ่งที่มองเห็นทำให้นักเรียนจำคำที่เห็นไม่ได้ ความบกพร่องในการทำความเข้าใจกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค ทำใ้ นักเรียนมีปัญหาในการรวบรวมการจัดระบบความคิดเพื่อการสื่อสารโดยการเขียนไม่ได้จะมีพฤติกรรมม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแสดงให้เห็น เช่น การเขียนตัวอักษรผิดทิศทาง กลับซ้ายขวา-หน้า- หลัง-บน-ล่าง เว้นระยะตัวอักษรหรือคำไม่ถูกต้อง เขียนหนังสือไม่เป็นตัว เขียนหนังสือรูปร่าง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. การสอนการฝึกเขียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการฝึกเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังได้รับการสอนการฝึกเขียนสูงขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกกระบวนการสอนการฝึกเขียนที่ดีมีประสิทธิภาพสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาทักษะการเขียนของเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม อ่าน เขียน สื่อสารภาษาไทยได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
2. ครู นักศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ได้แนวทางการฝึกเขียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประยุกต์ใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้น ก.ศ.พ. 4 อายุระหว่าง 16-22 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ที่เข้ารับบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคเรียนที่ 2/2546 จำนวน 4 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้น ก.ศ.พ. 4 อายุระหว่าง 16-22 ปี ในภาคเรียนที่ 2/2546 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยการใช้เครื่องมือคัดแยกในการตรวจสอบเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในด้านการเขียนตามขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก
2. เขียนตามคำบอก
3. เขียนตามรอยปะตัวอักษร

สรุปผลการตรวจสอบ พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไม่สามารถเขียนชื่อตนเองได้ และเส้นตรงแนวตั้ง เส้นแนวนอน เส้นวงกลม เส้นโค้ง เส้นฟันปลา ตัวพยัญชนะไทย ไม่มีทักษะทางการเขียน จำนวน 4 คน

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วปรากฏว่ามีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไป เมื่อสังเกตจากพฤติกรรมจะพบว่าบุคคลประเภทนี้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบุคคลปกติทั่วไปในวัยเดียวกัน
2. กระบวนการ คือ แนวทางดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีขั้นตอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. การฝึกเขียน หมายถึง การฝึกให้เด็กเริ่มใช้การขีดเขียนนับตั้งแต่ท่าทางในการนั่ง การจับดินสอให้เขียนลากเส้นโดยอิสระตามที่เด็กต้องการ และเขียนเส้นในลักษณะต่างๆ ตามแนวหรือทิศทางที่กำหนด ซึ่งอาจพัฒนาเป็นการเล่นก็ได้ ฝึกเขียนเส้นโดยอิสระ ฝึกเขียนตามที่กำหนด เพื่อความคล่องมือ เพื่อเตรียมเขียนตัวอักษร
4. ศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม หมายถึง หน่วยงานที่ให้บริการตามนโยบายของสถาบันราชภัฏมหาสารคาม เป็นศูนย์สาธิตสำหรับฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา และให้บริการเด็กพิเศษทุกประเภท โดยลักษณะของการให้บริการเป็นการให้บริการแบบ ไป-กลับ กับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่แรกเกิด และให้บริการในพื้นที่ชุมชนในรูปแบบของการฟื้นฟูสมรรถภาพที่บ้าน
5. ประสิทธิภาพของกระบวนการสอนการฝึกเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้กระบวนการสอน การฝึกเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ กำหนดไว้ระดับร้อยละ 80-80 โดยมีความหมายดังนี้
 - 80 ตัวแรกเป็นคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 80 %
 - 80 ตัวหลังเป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ย 80 %
6. ความสามารถในการเรียน หมายถึง คะแนนที่วัดได้จากการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา